### **Historic, Archive Document**

Do not assume content reflects current scientific knowledge, policies, or practices.



as 84 (Fl Plone Sm Armenian

no.4

Distributed by

AUG 5 - 1947

UNITED STATES FOOD ADMINISTRATION

RATION OF AGRI

Henry B. Endicott

FOOD ADMINISTRATOR FOR MASSACHUSETTS

## <mark>ԿԵՐԱԿՈՒՐԴ</mark> ԽԵԼՍՑԻ ԿԵՐՊՈՎ ԸՆՏՐԷ

### <mark>ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԷ ԿԵՐԱԿՈՒՐԻ ԱՅՍ ՀԻՆԳ</mark> ԿՐՈՒՓՆԵՐԸ

Ամէն կերակուր որ կուտես , կրնայ դրուիլ այս կրուփնե֊ ըչն մէկին մէջ ։ Իւրաջանչիւր կրուփ կը ծառայէ մասնաւոր նը֊ պատակի մը, մարմնին սնունդ տալու մէջ ։

Ամէն օր, դուք պէտք է ուտելիք մը ընտրէք այս կրուփնե֊ րէն մէկուն մէջէն։

1.— Բանջարեղէն և պտուղ

2.— Կաթ, հաւկիթ, ձուկ, միս, պանիր, լուբիա, ոլոռ, կա ղին

3.— Հացահատիկ, եգիպտացորենի ապուր, վարսակապուր, բրինձ, հաց ևայլն

4.— Շաքար, օշարակներ, քաղցրեղեն (ճելի), մեղր ևայլն

5 — Ճարպ, կարագ, մարկարին, բամպակի կուտ, իւղ, ձիթաիւղ, կաթած իւղ և ճարպ։

Միևնոյն կրումիին մէջ մէկ ուտելիջը միւսին հետ կրնաս փոխանակել։ Օրինակի համար, վարսակապուրը կարելի է դործածուիլ փոխանակ ցորենի, և հաւկիժ կամ երբեմն լուբիա՝ փոխան մսի։ Բայց, վարսակապուրը կարելի չէ դործածել կաժի տեղ։ Թէ՛ վարսակապուր և Ժէ՛ կաժ միասին դործածածէ։

ԱՀԱ ԹԷ ԻՆՉՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴՈՒՔ ՊԷՏՔ ՈՒՆԻՔ ԱՅՍ ՀԻՆԳ ԿՐՈՒՓԻՆ

Պտուղներն ու բանջարեղէնները կուտան մէկ մասը այն նիւթին, ուրկէ մեր մարմինը չինուած է, և որուն միջոցաւ՝ իր չատ մը մասերը դործի կը մղէ։ Անոնջ զերծ կը պահեն մար- դը պնդութենչ, ուրկէ յառաջ կուպայ դլխի ցաւ, և որ մարդը ապուչ կը դարձնէ։ Ընտրած տեսակներդ կախում ունին եղա- նակէն, բայց, յիչէ՝ որ աժաններն ալ արժէջաւոր են յաձախ, այնջան, որջան սուղերն են։

Reserve

կաթ, հաւկիթ, ձուկ, ոլոռ, լուբիա — Ասոնք մարմինը կը զարգացնեն, և կը նորոգեն մաչած մասերը։ Ասոնց գլխաւոր գործն այդ է։ Չոր ոլոռը և լուբիան կարելի է մսի տեղ գործածել ժամանակ առ ժամանակ, բայց միւս ուտելիջներն ալ բոլորովին մէկ կողմ Թողելու չէ։ Կախն ամենէն օգտակարն է։ Օրական գոնէ մէկ փայնթ կախ գնէ ընտանիջիդ ամէն մէկ անդամին համար։ Մանուկներուն համար ուրիչ ոևէ կերակութ կախին տեղը չի կրնար բռնել։ ԵԹԷ կրնաս միսը խնայողուԹեամբ դործածէ, բայց կաթին մասին կծծի մի րլյար։

ՀԱՑԱՀԱՏԻԿՆԵՐ — Հաց և նախահաչի կերակուր։ Այս ուտելիջները կը դործեն իրրեւ վառելանիւթ, և կը մղեն ջեզ դործի, ինչպէս որ ջարիւղը վառելով օթօմօպիլի մը մեջենա- յին մէջ, զայն չարժման մէջ կը ղնէ։ Այս է անոնց գլխաւոր դործը։ Եւ սովորաբար, անոնջ ամենաաժան վառելանիւթը կը կազմեն, ասկէ զատ, անոնջ մարմնիդ կուտան չինող և կազ- մող նիւթեր։

Մի՛ խորհիր որ ցորենէ հացն է միայն հացահատիկ**է ու**տելիջը։ Կառավարութիւնը կը խնդրէ մեզմէ որ ցորենը <mark>խնա</mark> յենջ արտասահման դտնուող մեր զինուորներուն և դաչ<mark>նակից</mark>֊ ներուն համար։ Թող հիւսիսցիները փորձեն հարաւի եդիպտա֊

ցորենէ Հացը և Հարաւցիներն ալ՝ Հիւսիսի վարսակապուրը։ Եփելու ուրախութեան կէսը նոր բաներ փորձելուն մէջն է։ Վարսակէ կարկանդակ մր (օթ միլ փուտինկ) չատ Համեղ է։

#### Տե՛ս գրքոյկ 6, պատուէրներու համար

ՇԱՔԱՐՆ ու ՕՇԱՐԱԿՆԵՐՆ ալ վառելանիւթեր են . անոնջ ուրիչ ուտելիջներու համ ու ճաչակ կուտան ։ Անոնջ արժէջաւոր կերակուրներ են , բայց չատ մը մարդիկ պէտք եղածէն աւելի կ՚ուտեն անոնցմէ ։ Քաղցը պտուղներն , անչուչտ , կը պարունակեն աւելի չաջար և մանուկներուն համար աւելի օգտակար են ջան Թէ քէնտին ։

ձարպը վառելանիւթ է .— Ասոր պէտք ունին մասնաւորաբար դժուար դործող բանուորները։ Ցիչեցէք որ սուղ ձարպերը աժան ձարպերէն աւելի լաւ ուտելիք չեն։ Գործածեցէք կաթած իւղ։ Մի՛ թողուք որ ձեր մսադործը ձեր մսին վրայէն կտրուած իւղերը հանէ։ Ատոնք քեզի կը վերաբերին։ Մանուկները պէտք ունին քիչ մը պրթըր ֆէթի։ Անոնդ տուր կաթով կամ կարադով միասին։



MILK, EGGS, FISH, MEAT, PEAS, BEANS,—These help build up the growing body and renew used-up parts. That is their main business Dried peas and beans make good dishes to use in place of meat part of the time, but don't leave out the other foods entirely. Milk is the most imoprtant. Buy at least a pint a day for every member of your family. No other food can take its place for children. Save on meat if you must, but don't skimp on milk.

CEREALS—Bread and breakfast foods. These foods act as fuel to let you do your work, much as the gasoline burning in an automobile engine makes the car go. This you can think of as their chief business. And they are usually your cheapest fuel. Besides, they give your body

some building material.

Don't think that wheat bread is the only kind of cereal food. The Government asks us to save wheat to send abroad to our soldiers and the allies. Let the North try the Southern corn bread and the South the oatmeal of the North. Half of the fun of cooking is in trying new things. An oatmeal pudding is delicious. See Leaflet No. 6 for the recipe.

Sugar and syrups are fuel, too, and they give flavor to the otherfoods. They are valuable foods, but many people eat more of them than they need. Sweet fruits, of course, contain much sugar and are better for the children than candy.

Fat is fuel—Some is needed especially by hard-working people. Remember that expensive fats are no better fuel than cheap ones. Use drippings. Don't let your butcher keep the trimmings from your meat. They belong to you. Children need some butter fat. Give it to them in plenty or whole milk or in butter.

# U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE U. S. FOOD ADMINISTRATION Washington, D. C.

United States Food Leaflet No 4





# Distributed by UNITED STATES FOOD ADMINISTRATION HENRY B. ENDICOTT

Food Administrator for Massachusetts

## Choose Your Food Wisely

#### STUDY THESE FIVE FOOD GROUPS.

livery food you eat may be put into one of these groups. Each groupserves a special purpose in nourishing your body. You should choose some food from each group daily.

- 1. VEGETABLES AND FRUITS.
- MILK, EGGS, FISH, MEAT, CHEESE, BEANS, PEAS, PEANUTS.
- 3. CEREALS—CORN MEAL, OATMEAL, RICE, BREAD ETC.
- 4. SUGAR, SYRUPS, JELLY, HONEY, ETC.
- 5. FATS—BUTTER, MARGARINE, COTTONSEED OIL, OLIVE OIL, DRIPPINGS, SUET.

You can exchange one food for another in the same group. For example, catmeal may be used instead of wheat, and eggs, or sometimes beans, instead of meat; but catmeal cannot be used instead of milk. Use both catmeal and milk

YOU NEED SOME FOOD FROM EACH GROUP EVERY DAY—DON'T SKIP ANY.

Here are the Reasons Why you Need the Five Groups.

FRUITS AND VEGETABLES furnish some of the material from which the body is made and keep its many parts working smoothly. They help prevent constipation which gives you headaches and makes you stupid. The kinds you choose depend upon the season, but remember that the cheaper ones are often as valuable as the more expensive.

